

Ізру XXXI Олімпіаду

Rio 2016

UKRAINE

УДК: 796.032.2 «XXXI» (815.3)
ББК: 75.4(0)90 «XXXI»

Схвалено комісією з фізичної культури Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України № 2.1/12 - Г - 127 від 05.04.2016)

У навчальному посібнику розкрито особливості підготовки і проведення Ігор XXXI Олімпіади. Видання знайомить із символами, церемоніями та організацією Ігор; видами спорту, що увійшли до олімпійської програми; календарем змагань; унікальними спортивними спорудами; історією та сьогоденням Бразилії та Ріо-де-Жанейро.

Для учнів середнього і старшого шкільного віку, вчителів загальноосвітніх навчальних закладів та широкого загалу читачів, які цікавляться олімпійським спортом.

Видання Національного олімпійського комітету України

© Національний олімпійський комітет України, 2016
© Олімпійська академія України, 2016

ЗМІСТ

- 6** Ігри XXXI Олімпіади
- 8** Символи та організація
- 12** Види спорту
- 14** Олімпійське селище
- 16** Олімпійські об'єкти
- 33** Засоби масової інформації
- 34** Федеративна Республіка
Бразилія
- 35** Населення
- 35** Клімат
- 35** Мова
- 35** Релігія
- 36** Економіка
- 37** Освіта
- 38** Культура
- 39** Спорт
- 40** Бразильська кухня
- 42** Визначні пам'ятки Бразилії
- 46** Ріо-де-Жанейро
- 48** Культурно-історичні
пам'ятки Ріо-де-Жанейро
- 54** Команда України на Іграх
XXXI Олімпіади
- 56** Перевір себе

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ОЛІМПІЙСЬКИЙ
КОМІТЕТ
УКРАЇНИ

Дорогі друзі!

Швидко промайнули чотири роки від нашої попередньої зустрічі на сторінках книги, присвяченої ювілейним Олімпійським іграм у Лондоні. І ось нове грандіозне свято спорту — Ігри XXXI Олімпіади — у сонячному Ріо-де-Жанейро вже зустрічає нас.

Уперше за 120-річну історію проведення Олімпійських ігор сучасності найголовніші змагання чотириріччя завітають до Південної Америки, що дасть нам змогу відкрити Бразилію не лише як країну неймовірної краси та славнозвісних карнавалів, а й нової олімпійської історії, в яку, впевнений, українці впишуть свою яскраву сторінку.

Тож давайте разом за допомогою захоплюючої подорожі сторінками цієї книги відчуємо подих колоритної і незвичайної країни та дізнаємось більше про олімпійський Ріо-де-Жанейро.

Будьте завжди відкритими до нових знань та вболівайте за наших олімпійців!

Президент Національного олімпійського
комітету України,
олімпійський чемпіон,
Герой України

Сергій Бубка

Олімпійська
Академія
України

Юні друзі!

Тисячі молодих спортсменів зі всього світу мріють хоча б одного разу стати учасниками головного спортивного свята — Олімпійських ігор. Кожні чотири роки мільйони прихильників олімпійського спорту прибувають звідусіль, щоб захоплюватися неймовірними досягненнями атлетів та вболівати за них.

2016 рік відкриває зовсім нову, невідому досі, тридцять першу сторінку історії сучасних Олімпійських ігор. Вона познайомить вас з Іграми XXXI Олімпіади, яку прийматиме Ріо-де-Жанейро, бразильське місто неперевершених карнавалів та палких прихильників спорту.

Олімпійські ігри — це не тільки високі спортивні результати, а й торжество перемоги моральних цінностей: справедливості, дружби, рівності, добродішності, честі.

Приєднуйтесь до олімпійського руху! Його ідеали та цінності варті наслідування!

Голова комісії НОК України
«Олімпійська освіта та культура»,
президент Олімпійської академії України

Марія Булатова

Ігри XXXI Олімпіади

Коли?

Ігри XXXI Олімпіади триватимуть
з 5 по 21 серпня 2016 р.

**Церемонія відкриття
розпочнеться 5 серпня 2016 р. на
стадіоні Маракана — найбільшій
спортивній споруді Бразилії.**

Під час урочистої церемонії відкриття Ігор першою на олімпійський стадіон вийде команда Греції як країни, що подарувала світові Олімпійські ігри.

Під звуки олімпійського гімну на головній спортивній арені Ігор XXXI Олімпіади буде піднято олімпійський прапор.

Кульмінацією церемонії відкриття стане запалення олімпійського вогню, який палатиме над стадіоном протягом усіх днів змагань і зігриватиме серця спортсменів та уболівальників усього світу.

Церемонія закриття Ігор XXXI Олімпіади відбудеться 21 серпня 2016 р. на стадіоні Маракана. Усі учасники змагань за традицією вийдуть на стадіон єдиною олімпійською сім'єю. Мер м. Ріо-де-Жанейро передасть олімпійський прапор мерові м. Токіо (Японія), де проводитимуться Ігри XXXII Олімпіади 2020 р. Честь оголосити Ігри XXXI Олімпіади закритими буде надано президентові Міжнародного олімпійського комітету Томасу Баху.

Де?

Ігри XXXI Олімпіади відбудуться в Ріо-де-Жанейро — одному з найбільших міст Бразилії, яке до 1960 р. було столицею країни. Його площа становить 1260 км², а населення — понад 6 млн чол. За кількістю населення воно посідає четверте місце в Південній Америці.

Більшість змагань проводитимуть на 32 спортивних об'єктах, розташованих у чотирьох зонах міста — Барра, Копакабана, Деодора і Маракана, та у п'яти містах: Сан-Паулу, Белу-Оризонт, Сальвадор, Бразилія і Манаус.

Що?

До програми Ігор XXXI Олімпіади введено 41 дисципліну з 28 видів спорту.

Ігри Олімпіади відкриють матчі жіночого та чоловічого футбольного турнірів. Зустрічі групового етапу відбудуться в Сан-Паулу, Белу-Оризонті, Бразилія, Сальвадорі та Манаусі 3 та 4 серпня — за два дні до церемонії відкриття Ігор.

Чому саме Ріо-де-Жанейро?

Бажання прийняти в себе Ігри XXXI Олімпіади висловили вісім міст: Баку, Доха, Мадрид, Прага, Ріо-де-Жанейро, Токіо, Чикаго та Санкт-Петербург.

2 жовтня 2009 р. Міжнародний олімпійський комітет після оцінки всіх поданих заявок прийняв рішення: надати Ріо-де-Жанейро право на проведення Ігор XXXI Олімпіади.

Ріо-де-Жанейро — місто чудових спортивних традицій, яке вже чотири рази подавало заявку на проведення Олімпійських ігор — 1936, 1940, 2004 та 2012 рр. Це місто у 1950 та 2014 рр. приймало чемпіонати світу з футболу.

У 2007 р. тут відбулися XV Панамериканські ігри, 2013 р. — було розіграно Кубок конфедерацій.

Як?

Підготовку до проведення Ігор здійснює Організаційний комітет Олімпійських ігор Ріо-2016. Допомогу з питань координації його діяльності надає

Координаційна комісія МОК під керівництвом Наваль ель Мутавакель — віце-президента МОК — першої жінки з мусульманської країни, яка здобула олімпійську медаль з бігу на 400 м з бар'єрами на Іграх XXIII Олімпіади 1984 р.

Ідея

Центральна ідея Ігор — олімпізм який ґрунтується на трьох основних олімпійських цінностях:

Досконалість

— перевершення своїх досягнень, переборення себе, подолання перешкод, що заважають досягненню поставленої мети в будь-якому виді діяльності, а особливо в спорті.

Дружба

— загальнолюдська й олімпійська цінність, що передбачає розуміння, повагу, підтримку, допомогу, рівність, співчуття. Вона допомагає досягти не тільки бажаної особистої мети, а й мети різних народів, країн і суспільства в цілому.

Повага

— уособлює справедливість, рівність прав, увагу до інтересів іншої людини та її переконань, а також свободу і довіру.

Емблема

Емблема Ігор XXXI Олімпіади 2016 р. в Ріо-де-Жанейро розроблена бразильською дизайнерською студією «Tatil Design».

В основу покладено стилізований Ріо — гори, сонце і море у вигляді звивистих ліній, що нагадують силуети людей, які танцюючи, взяли за руки.

Логотип виконано в кольорах національного прапора Бразилії — синього, жовтого і зеленого. Він символізує взаємодію та енергію, гармонію в розмаїтті барв та кольорів національних прапорів учасників змагань, буяння природи та олімпійський дух.

Rio 2016

Талісман

Вінісіус і Том — талісмани Олімпійських та Паралімпійських ігор 2016 р. в Ріо-де-Жанейро — збірні образи тваринного і рослинного світу Бразилії. Свої імена вони отримали на честь відомих бразильських музикантів минулого століття Вінісіуса ді Морайса і Антоніу Жобіма. Вінісіус, схожий на кота, символізує різноманіття бразильської фауни, а паралімпійський талісман Том, представлений зеленою істотою з волоссям у вигляді листя екзотичної пальми, — флору.

Піктограми

У спортивних змаганнях міжнародного рівня піктограми є мовою, зрозумілою всім людям. Вони допомагають глядачам віднайти інформацію про ті чи інші види спорту. В основу створення піктограм покладено зображення на давньогрецьких вазах.

Відповідно до видів спорту, уведених до програми Ігор XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро, створено 64 піктограми — 41 для олімпійських та 23 для паролімпійських видів спорту.

Над створенням олімпійських піктограм працював колектив з 28 художників і дизайнерів-графіків, які намагалися в єдиному зоровому образі поєднати динамізм і напруженість змагання і веселу, невимушену атмосферу Ріо-де-Жанейро.

Деякі види спорту представлені кількома піктограмами. Так, для кінного спорту окремо деталізовано піктограми для конну, виїздки та триборства; велосипедний спорт представлено чотирма піктограмами — гонки на треку, шосейні гонки, маунтинбайк і BMX. Таку scrupulousність у створенні піктограм виявлено вперше в історії Олімпійських ігор.

Смолоскип

За допомогою смолоскипа олімпійський вогонь доставляють з Олімпії — місця проведення стародавніх Олімпійських ігор — до того міста, де відбудуться Ігри наступної Олімпіади. Для кожних Олімпійських ігор створюють новий смолоскип, який відповідає традиціям країни, де їх проводять.

Дизайн олімпійського смолоскипа розроблено студією «Челлес & Хайаши» із Сан-Паулу. У ньому використано кольори бразильського прапора. Смолоскип має чотири рівні. Перший рівень, виконаний у «золотому» кольорі, символізує медаль вищого ґатунку та сонце, другий — зелень пагорбів і долин Бразилії, третій — море, а четвертий — землю. Смолоскип 2016 р. має висоту 69 см і важить від 1 до 1,5 кг (залежно від наповнення газом). Виконано його з алюмінію з включенням елементів з гуми й атласу.

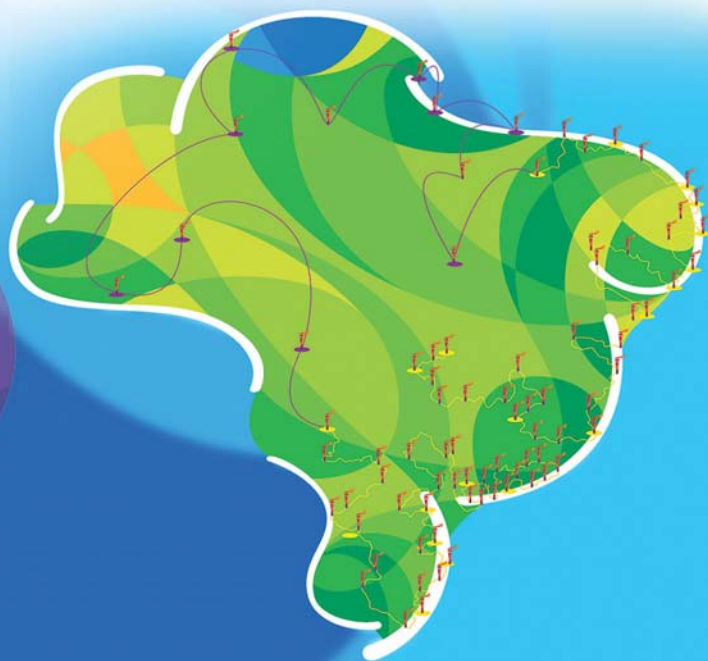

Естафета олімпійського вогню

Тисячі бігунів, передаючи запалений в Олімпії вогонь із рук у руки, несуть його до олімпійського стадіону міста-організатора. Ця смолоскипова естафета символізує добру волю та єдність.

Учасників естафети обирають міста, через які проноситимуть священний вогонь, спортивні федерації й фінансові партнери. Вибір обговорюється на міжнародному рівні за такими критеріями: заслуги й особисті досягнення, внесок у поширення олімпійського духу й ідей миру.

Естафета олімпійського вогню 2016 р. проляже територією Бразилії, не покидаючи меж країни. Довжина маршруту становитиме 20 000 км. Вогонь побуває у всіх столицях 26 штатів і федеральному окрузі Бразилія, відвідає 250 міст і населених пунктів країни. Учасниками естафети стануть 12 000 осіб. Свій шлях естафета завершить біля чаші на олімпійському стадіоні Маракана 5 серпня.

Медалі

Для переможців і призерів Ігор XXXI Олімпіади та Паралімпійських ігор 2016 р. бразильським монетним двором буде викарбувано 4924 нагородних і 75 000 пам'ятних медалей. Цікаво, що всі дорогоцінні метали для виготовлення нагород будуть добуті зі старих приладів побутової техніки. Такий вибір сировини продиктовано бажанням організаторів Ігор продемонструвати турботу про екологію та сталий розвиток своєї країни.

Монети

Центральний банк Бразилії і бразильський монетний двір за технічної підтримки Оргкомітету Ігор розробив 36 видів пам'ятних монет, присвячених Іграм XXXI Олімпіади та Паралімпійським іграм.

На золотій монеті номіналом 10 бразильських реалів зображено статую Христа-Спасителя на аверсі і спринтерський забіг на 100 м з олімпійським гаслом «Швидше, вище, сильніше» — на реверсі.

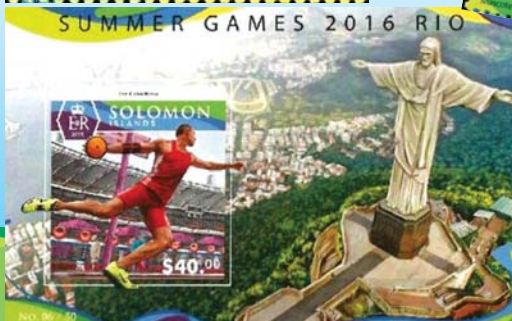
На срібних монетах номіналом 5 бразильських реалів зображено відомі пам'ятки країни.

На монетах для вільного обігу номіналом 1 бразильський реал зображено олімпійські і паралімпійські види спорту.

Марки

На згадку про Ігри XXXI Олімпіади 2016 р. поштове відомство Бразилії випускає серію поштових марок, які будуть виконані у форматі 3D. На марках представлено види спорту, які належать до олімпійської програми. Планується випустити приблизно 2 400 000 марок за ціною 1,30 бразильського реала (\$ 0,41).

Види спорту

До програми Ігор XXXI Олімпіади 2016 р. в Ріо-де-Жанейро увійде 28 видів спорту, в яких буде розіграно 306 комплектів нагород, що на чотири більше, ніж на Іграх XXX Олімпіади 2012 р. в Лондоні. Збільшення відбулося за рахунок уведення двох нових олімпійських видів спорту — гольфу та регбі-7, у кожному з яких розіграють по одному комплекту медалей серед чоловіків і серед жінок.

Учасники

У зв'язку з міграційною кризою МОК надав спортсменам-біженцям особливий статус, дозволивши їм брати участь в олімпійських змаганнях і виходити на церемонію відкриття окремою командою, яка замикатиме парад учасників під олімпійським прапором. У попередніх Олімпійських іграх біженці такого права не мали.

Календар змагань

Церемонія відкриття

Кваліфікаційні змагання

Фінальні змагання

Церемонія закриття

Серпень	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Церемонії																				
Бадмінтон																				
Баскетбол																				
Бокс																				
Боротьба вільна																				
Боротьба греко-римська																				
Велосипедний спорт																				
Водне поло																				
Волейбол																				
Гандбол																				
Гольф																				
Веслування академічне																				
Веслування на байдарках і каное																				
Дзюдо																				
Кінний спорт																				
Легка атлетика																				
Настільний теніс																				
Вітрильний спорт																				
Плавання																				
Пляжний волейбол																				
Стрибки у воду																				
Стрибки на батуті																				
Регбі-7																				
Синхронне плавання																				
Сучасне п'ятиборство																				
Спортивна гімнастика																				
Стрільба																				
Стрільба з лука																				
Теніс																				
Триатлон																				
Тхеквондо																				
Важка атлетика																				
Фехтування																				
Футбол																				
Хокей на траві																				
Художня гімнастика																				
Медалі:	0	0	0	12	14	14	15	20	19	24	21	22	14	25	19	23	22	30	12	306
Серпень	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Олімпійське селище

Олімпійське селище розташоване в зоні Барра. Від нього можна пішки дістатися до Олімпійського парку, де розташовані олімпійські споруди. Його будівництво розпочалося в червні 2012 р. Унікальність селища полягає в тому, що вперше за довгий час історії сучасних Олімпійських ігор це буде єдине Олімпійське селище для спортсменів — представників усіх видів спорту, що належать до олімпійської програми. Воно розташоване на території площею в 65 га. У розпорядженні учасників Ігор буде 31 сімнадцятиповерхова будівля, де розмістяться 3604 дво-, три- і чотиримісні кімнати. Олімпійське селище розраховане на 17 952 особи.

Для журналістів передбачено будівництво спеціальних міні-олімпійських селищ у районах Барра, Маракана і Деодоро.

Транспортне сполучення з Олімпійським селищем здійснюватиметься в стандартному для більшості Олімпійських ігор режимі: автобусами-шаттлами, які вирушатимуть через кожні 30 хв. Крім цього, з Олімпійського селища будуть курсувати автобуси до головних культурних пам'яток Ріо-де-Жанейро: статуї Христа-Спасителя і гори Цукрова голова, а також до торгового центру і пляжу в районі Барра.

Волонтери

Традиційно на кожних Іграх країні-організатору потрібна допомога у підготовці і проведенні заходу. На допомогу приходять волонтери з усього світу. Стати частиною цього спортивного дійства може кожен. Це представники різних культур, національностей і професій, яких об'єднує любов до спорту і віра в олімпійські ідеали. Разом зі спортсменами волонтери — наочний приклад втілення в життя цінностей та ідеалів олімпізму.

Більшість добровольців — місцеві жителі. Інша частина — люди різного віку з усіх куточків світу. Знайомство, інтеграція, незабутні враження на все життя, досвід — ось для чого варто стати волонтером.

Щоб ознайомитися зі специфікою своєї роботи на Іграх, для волонтерів працюють навчальні центри у чотирьох містах Бразилії: два центри в Ріо-де-Жанейро, по одному в Сан-Паулу і в Белу-Оризонті. Організатори відберуть 70 000 волонтерів із 242 000 кандидатів.

Олімпійські об'єкти

Основну частину олімпійських об'єктів розташовано в межах Ріо-де-Жанейро і зосереджено в чотирьох зонах — Барра (Barra), Копакабана (Copacabana), Деодоро (Deodoro) і Маракана (Maracana).

Серцем і центральною зоною Ігор стане Барра, де крім 15 спортивних об'єктів розташовані Олімпійське селище та Олімпійський парк.

БАРРА

1. Ріоцентро.
2. Олімпійський парк.
3. Резерва ді Марапенді.
4. Олімпійське селище.
5. Олімпійський велодром Ріо.

ДЕОДОРО

6. Х-Парк.
7. Арена Деодоро.
8. Олімпійський хокейний центр.
9. Національний центр сучасного п'ятиборства.
10. Деодоро-водний центр.
11. Національний кінноспортивний центр.
12. Національний центр стрілецького спорту.

МАРАКАНА

13. Самбадром.
14. Олімпійський стадіон Жоао Авеланжа.
15. Стадіон Маракана.

КОПАКАБАНА

16. Озеро Родрігу-ді-Фрейташ.
17. Форт Копакабана.
18. Марина да Глорія.
19. Арена пляжного волейболу.

Олімпійські об'єкти зони Барра

Олімпійський тенісний центр Ріо — спортивний комплекс, побудований до Ігор XXXI Олімпіади 2016 р. До структури комплексу належать 16 кортів, найбільший з яких уміщує 10 000 глядачів. У центрі проводитимуть олімпійські змагання з тенісу.

Олімпійський велодром Ріо було побудовано до Панамериканських ігор 2007 р. Під час ігор Олімпіади 6400 глядачів зможуть спостерігати за змаганнями з велосипедних гонок на треку.

Олімпійська арена Ріо (HSBC) — багатофункціональний спортивно-концертний комплекс — розташований в Олімпійському парку. Його відкрито у 2007 р. Він приймав змагання Панамериканських ігор 2007 р. та Всесвітніх військових ігор 2011 р. HSBC-арена — місце концертів «зірок» естради та рок-музики. Арена вміщує 14 980 глядачів. Під час Ігор XXXI Олімпіади арена Ріо прийматиме змагання зі спортивної та художньої гімнастики, а також зі стрибків на батуті.

Олімпійський водний центр Ріо споруджено до Ігор XXXI Олімпіади 2016 р. У ньому відбудуться змагання з плавання та синхронного плавання. Центр розрахований на 18 000 глядацьких місць.

Водний центр імені Марії Ленк

розташований в Олімпійському парку в Барра-да-Тіжука. Споруджений у 2004 р., комплекс носить ім'я першої жінки-латиноамериканки, яка взяла участь в Олімпійських іграх. У цьому центрі розташований 50-метровий басейн і басейн для стрибків у воду. 8000 глядачів матимуть змогу спостерігати за олімпійськими змаганнями з водного поло та стрибків у воду.

«Арена майбутнього» відкрита у 2015 р. Під час ігор вона стане місцем проведення змагань із гандболу, за якими спостерігатимуть 12 000 шанувальників цієї захоплюючої гри.

Олімпійський тренувальний центр

Ріо — багатоцільовий спортивно-концертний комплекс, відкритий у 2013 р. Він може вмістити 20 000 глядачів. Комплекс прийматиме змагання борців, дзюдоїстів і тхеквондистів, а також баскетбольний турнір.

Ріоцентро — виставковий комплекс, розташований в районі Барра-да-Тіжука. Це найбільший виставковий центр Південної Америки і один із найбільших у світі. Споруджений у 1977 р., комплекс зазнав декількох реконструкцій. Приблизно 9000 глядачів тут спостерігатимуть за змаганнями з боксу, бадмінтону, важкої атлетики та настільного тенісу.

Резерва ді Марапенді — спортивна споруда, на якій під час Ігор XXXI Олімпіади 20 000 глядачів спостерігатимуть за змаганнями з гольфу, що повернувся до олімпійської програми через понад 100 років.

Олімпійські об'єкти зони Маракана

Стадіон «Маріо Філью»,
відомий як **«Маракана»**,
відкрився у 1950 р. Це перший
за кількістю глядацьких місць
футбольний стадіон Бразилії, у
минулому — найбільший у світі.
Він уміщує нині 78 838 глядачів.
Тричі за свою історію стадіон
реконструювали. На ньому
відбудуться церемонії відкриття
і закриття Ігор XXXI Олімпіади
та Паралімпійських Ігор 2016
р., а також фінальні матчі
олімпійського турніру з
футболу.

Спортивний комплекс «Мараканазінью»
(офіційна назва — спортивний комплекс Жілберту
Кардозу) названий на честь колишнього президента
клубу «Фламенго». Його було відкрито в 1954 р. У
різні роки на спортивних аренах комплексу
проводили змагання з ігрових видів спорту
національного і міжнародного рівнів. У 2009 р. в
«Мараканазінью» було відкрито Алею слави, де
увічнено імена видатних спортсменів, які виступали
на цій арені. Під час Ігор приблизно 11 800 глядачів
спостерігатимуть за змаганнями з волейболу.

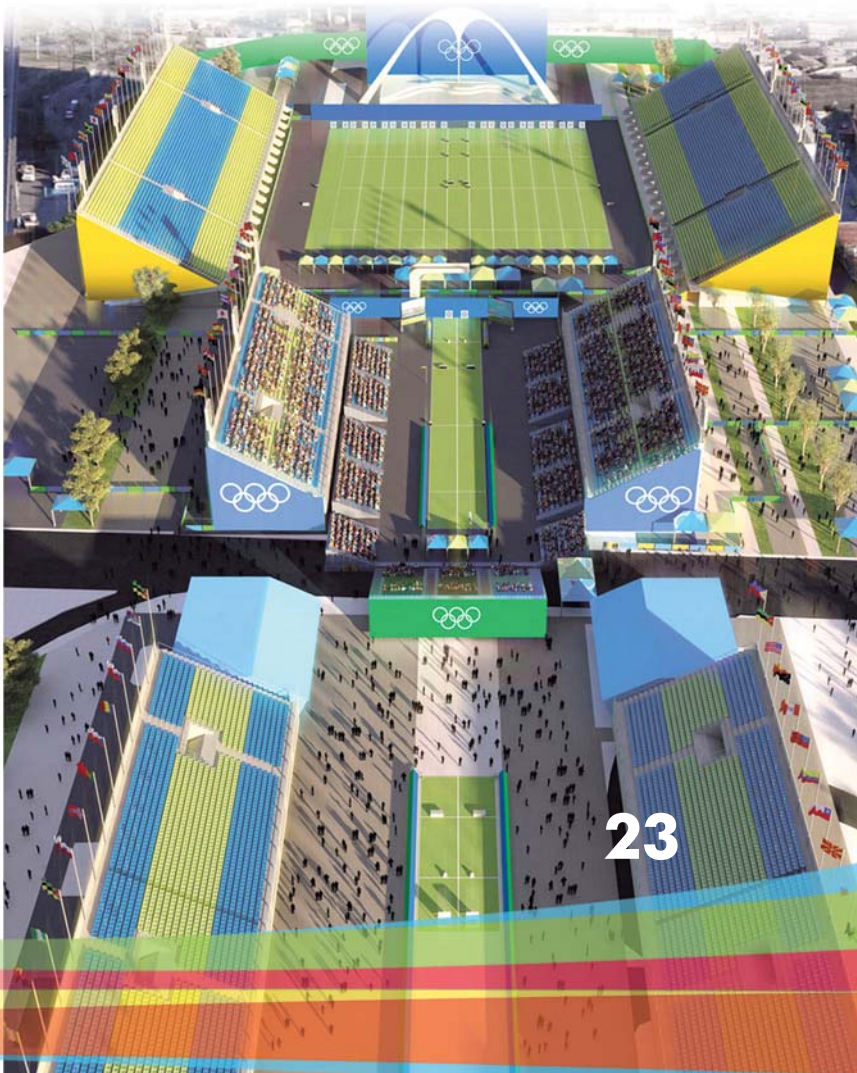

Олімпійський стадіон Жоао

Авеланжа, відомий як «Енженьян», розташований у передмісті Енженьо-ді-Дентро. Його офіційне відкриття відбулося в 2007 р. Під час Ігор XXXI Олімпіади 46 930 глядачів спостерігатимуть тут за змаганнями представників «королеви спорту» — легкої атлетики.

Самбадром — вулиця в Ріо-де-Жанейро, призначена для проведення вуличних маніфестацій, карнавалів самби та інших масштабних дійств. Побудований у 1984 р., об'єкт є огороженою 700—метровою вулицею, по обидва боки якої розташовані трибуни для 90 000 глядачів. У межах програми Олімпіади тут відбудуться змагання зі стрільби з лука, а також старт і фініш марафонських забігів у чоловіків і жінок.

Олімпійські об'єкти зони Копакабана

Копакабана — пляж і однойменний міський район у Ріо-де-Жанейро, довжина якого — 4 км. Під час Олімпіади приблизно 12 000 глядачів спостерігатимуть тут за змаганнями з пляжного волейболу.

Парк Фламенго є однією з найбільших паркових зон світу. Створений у середині 1960-х років за наказом губернатора Карлоса Ласерда, парк Фламенго охоплює площу 1,2 млн м² і вражає дивовижними ландшафтами й барвистими садами, де росте понад 3 тис. видів різних дерев. Парк перетинає безліч пішохідних і велосипедних доріжок, що робить його улюбленим місцем відпочинку місцевих жителів. Тут проводитимуть змагання з велосипедного спорту (шосе) та зі спортивної ходьби.

Форт Копакабана — форт берегової оборони, побудований на початку XX ст. для прикриття бухти Ріо-де-Жанейро і міського берега в районі Копакабана. Під час Олімпіади форт стане місцем проведення змагань із триатлону та плавання у відкритій воді.

Озеро Родрігу-ді-Фрейташ розташоване біля підніжжя пагорба Корковаду. На його берегах розмістилася велика кількість спортивних клубів: Бразильське кінне товариство, «Бразильський Жокей Клуб», футбольні клуби «Фламенго», «Ботафого», «Флуміненсе», «Васко да Гама», а також кілька веслувальних спортивних клубів. Під час Олімпіади в акваторії озера проводитимуть змагання з академічного веслування та веслування на байдарках і каное.

Марина да Глорія — спеціально обладнана стоянка яхт, на якій екіпажам надають різні послуги, збудована 2006 р. Під час Ігор XXXI Олімпіади вона прийматиме змагання з вітрильного спорту, за якими зможуть спостерігати 10 000 глядачів.

Олімпійські об'єкти зони Деодоро

Національний центр стрілецького спорту побудовано у 2007 р. до Панамериканських ігор. Він стане місцем змагань зі стрільби (кульової та стендової). Після проведення Ігор на базі комплексу буде діяти Олімпійський тренувальний центр.

Національний кінноспортивний центр — великий комплекс, споруджений у 2007 р. до Панамериканських ігор. 20 000 глядачів зможуть спостерігати тут за змаганнями з кінного спорту. Після завершення Ігор на базі комплексу діятиме Школа верхової їзди і Національний тренувальний центр.

Арена Деодоро під час Ігор XXXI Олімпіади стане місцем проведення турнірів з фехтування, за якими зможуть спостерігати 5 000 глядачів.

Олімпійський центр BMX побудовано спеціально до Ігор-2016. Він розташований в Х-Парку, що в межах кластеру «Олімпійський парк Деодоро». Центр BMX охоплює трек довжиною 400 м і всю необхідну інфраструктуру. Під час Олімпіади він стане місцем проведення змагань із велосипедних дисциплін BMX у чоловіків і жінок.

Національний центр сучасного п'ятиборства готовий надати комфортні умови спортсменам для проведення олімпійських змагань та глядачам, які спостерігатимуть за цікавим видовищем.

Олімпійський центр гірського велосипеда стане місцем змагань з маунтинбайку. Майже 25 000 глядачів стануть свідками захопливих виступів велосипедистів.

Олімпійський слаломний стадіон під час Олімпіади прийматиме змагання з веслувального слалому. За змаганнями спостерігатимуть 8000 глядачів.

Олімпійський хокейний центр об'єднує два хокейних поля, головне з яких уміщує 10 000 глядачів. Під час Ігор Олімпіади він прийматиме з хокею на траві.

Національний стадіон Бразилії імені Мане Гаррінчі розташований у столиці країни — Бразилія. Його побудовано в 1974 р. і названо на честь видатного бразильського футболіста Мануеля Франсиско дус Сантуса (відомого як Мане Гаррінча). У 2010 — 2013 рр. стадіон було реконструювано в межах підготовки до проведення матчів Кубка конфедерацій 2013 р. та Чемпіонату світу з футболу 2014 р. Стадіон уміщує до 71 000 глядачів.

Арену Фонте-Нова, відому як Естадіо Отава Мангабейра відкрито у 1951 р. в м. Салвадор. Це домашній стадіон футбольного клубу «Баїя». Під час Ігор XXXI Олімпіади за футбольними баталіями тут зможуть спостерігати майже 70 000 уболівальників.

Стадіон Мінейран розташований у м. Белу-Оризонта. Його відкрили в 1965 р. На стадіоні проводять матчі два відомі бразильські клуби — «Крузейро» й «Атлетіко Мінейро». Під час Олімпіади приблизно 70 000 глядачів спостерігатимуть за грою найкращих футбольних команд світу.

Стадіон «Арена Коринтіанс» розміщений в м. Сан-Паулу. Побудований спеціально до Чемпіонату світу 2014 р., він розрахований на 48 000 глядацьких місць.

Проблеми організації та проведення Олімпійських ігор у Ріо-де-Жанейро

Олімпійські ігри не обмежуються тільки періодами будівництва олімпійських споруд і проведенням спортивних змагань. Вони також впливають на довкілля, економіку й повсякденне життя людей. Цей вплив спостерігається до, під час і після проведення Ігор.

Довкілля

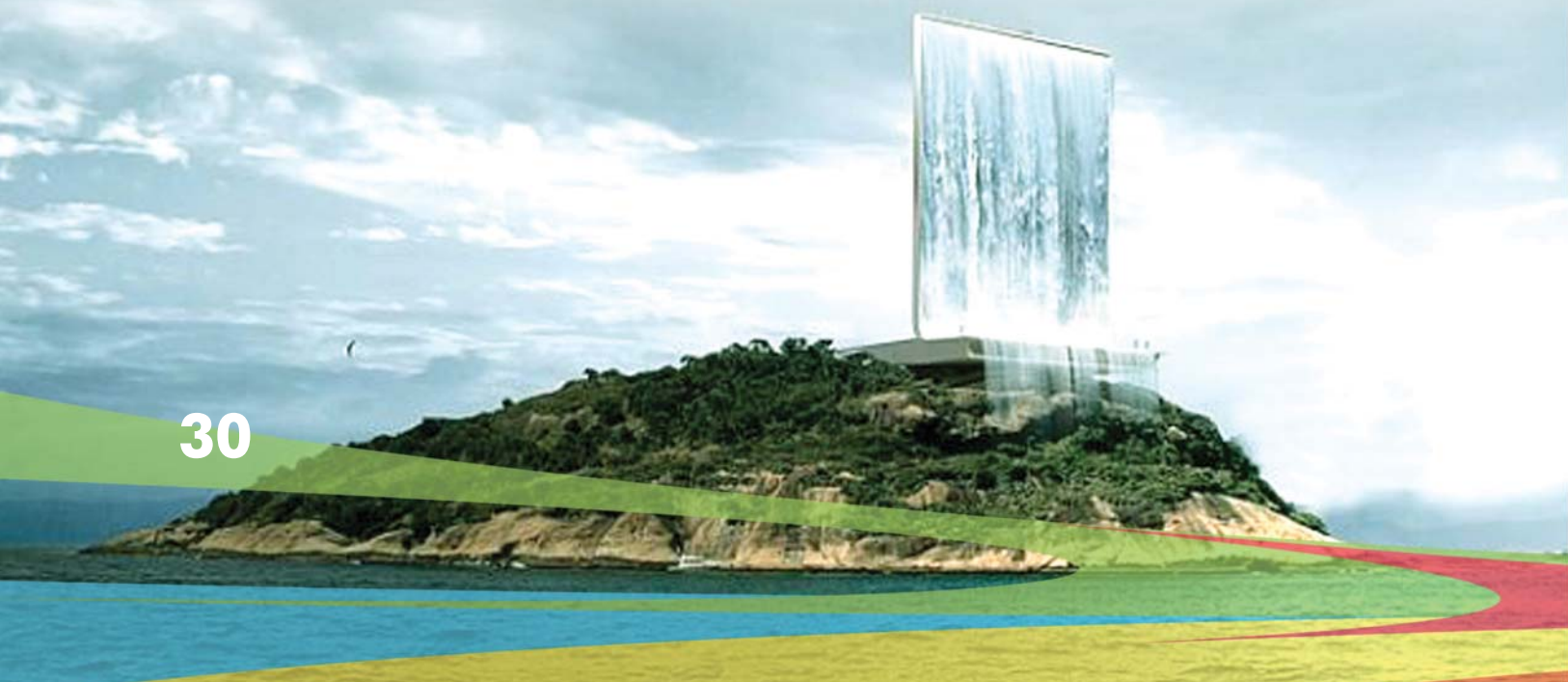
Організаційний комітет Ігор XXXI Олімпіади продовжує традицію проведення «зелених», тобто екологічно безпечних Ігор. Його екологічну політику зосереджено на таких напрямках:

✓ **Створення інфраструктури, що поліпшує екологію міста.** Британська фірма AECOM виграла міжнародний конкурс на розроблення генерального плану Олімпійського парку в Ріо-де-Жанейро. Цей парк зосереджений навколо трьох оригінальних спортивних об'єктів, які побудували в 2007 р. для проведення Панамериканських ігор.

Нові олімпійські об'єкти розмістять на набережній півострова в районі міста Барра-да-Тіжука. Автори проекту планують перетворити півострів на тропічний оазис із горами і долинами бразильського узбережжя. Однією з головних умов реалізації проекту є збереження великих зелених зон.

✓ **Використання екологічно чистих джерел енергії.**

Для Ігор Олімпіади-2016 швейцарські архітектори з проектного бюро RAFAA підготували цікавий проект екологічного водоспаду «Вежа сонячного міста». Водоспад є прямокутною вертикальною конструкцією заввишки 105 м над рівнем моря. Він розташований на невеликому острові Котондуба. Внизу водоспада буде встановлено сонячні батареї, які вдень вироблятимуть електроенергію для потреб закладів харчування в Олімпійському селищі. Надлишкова енергія використовуватиметься для закачування морської води на верхівку вежі у великі резервуари. У темний час доби вода буде стікати вниз у турбіну для вироблення електроенергії. Такий замкнутий цикл забезпечить вироблення електроенергії екологічно чистим способом і цілодобове її надходження до Олімпійського селища. Частина зайвої води з резервуарів на вершині вежі виливатиметься у море, утворюючи надзвичайної краси водоспад.

✓ **Істотне зменшення забруднення водних акваторій навколо Ріо-де-Жанейро.** Історія боротьби за чистоту затоки Гуанабара налічує не одне десятиліття. У період 1990—2005 рр. під час реалізації першого масштабного плану поліпшення екологічного стану затоки в будівництво і модернізацію очисних споруд було вкладено загалом \$ 1,1 млрд. Однак істотного поліпшення це не принесло. Тоді було вирішено асигнувати на потреби очищення басейну Гуанабара ще \$ 1,2 млрд і пов'язати ці заходи з підготовкою до Олімпіади. Для очистки стічних вод перед потраплянням в затоку споруджено одинадцять бар'єрів, призначених збирати велике сміття і тверді побутові відходи, що потрапляють в Гуанабара з річок. Проте радикально вирішити проблему очищення затоки досі ще не вдалося. Масштаби проблеми очищення басейну Гуанабара легше уявити, якщо взяти до уваги, що загальна площа затоки, береги якої щільно заселені, становить 412 км², до того ж, на острові Ілля-ду-Говернадор, найбільшому з 130 островів Гуанабара, розташований міжнародний аеропорт Галеан. Організатори Ігор схилиються до того, що змагання з водних видів спорту на відкритій воді, слід проводити ближче до впадіння затоки в океан, де вода чистіша, оскільки регулярно оновлюється під час припливів і відпливів.

✓ **Заходи з запобігання поширенню лихоманки Зіка.** Лихоманка Зіка — гостра інфекційна хвороба мавп, яка іноді передається людині через укуси комарів. Оргкомітетом Ігор розроблено план із роботи на аренах у період підготовки і під час Олімпійських ігор: щоденно буде проводитися інспекція території арен з метою усунення калюж та резервуарів зі стоячою водою, в яких розмножуються москіти. Це дасть можливість мінімізувати ризик контакту спортсменів і глядачів з комахами. Важливо також, що Ігри відбудуться в зимову для цього континенту пору року — серпні місяці, коли завдяки сухій і більш прохолодній погоді кількість москітів і, відповідно, ризик зараження суттєво зменшаться. Урядові структури Бразилії вживають рішучих заходів для подолання лихоманки Зіка. До операції по всій країні залучено понад 200 000 співробітників збройних сил і працівників сфери охорони здоров'я, які відвідують будинки громадян і розповсюджують брошури та пам'ятки про те, як боротися з москітами і вірусом. Планується надавати відповідну інформацію для спортсменів і відвідувачів Ігор.

Економічний ефект

Під час підготовки та проведення Ігор у Ріо-де-Жанейро відбулися істотні зміни. Створено Олімпійський парк, де поряд з 18 вже побудованими раніше спортивними об'єктами, споруджуються ще дев'ять постійних і вісім тимчасових спортивних арен, здійснюються заходи з очищення водної акваторії затоки тощо.

Це вимагає величезних коштів. Міжнародний олімпійський комітет надав Бразилії на проведення цих заходів \$ 1,5 млрд. Влада країни планує залучити \$ 11 млрд на поліпшення інфраструктури Ріо-де-Жанейро. При цьому на розвиток проектів у сфері транспорту і навколишнього середовища спрямовано як державні, так і приватні кошти, оскільки необхідна модернізація не тільки інфраструктурних об'єктів, а всієї бразильської економіки. Бразилія має намір розпочати потужну рекламну кампанію Ігор і отримати за рахунок цього значні кошти.

Частину бюджету Оргкомітету становитимуть кошти, отримані Міжнародним олімпійським комітетом від телевізійних компаній та учасників рекламно-спонсорської програми ТОП-8 — таких всесвітньо відомих компаній: COCA-COLA, ATOS and, DOW, GE, MCDONALD'S, OMEGA, PANASONIC, P&G, SAMSUNG, VISA.

Безпека під час проведення Ігор

Для посилення безпеки під час проведення Ігор XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро планується задіяти сили Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони та Бразильської розвідувальної агенції. Бразилія набула вже певного досвіду у розробленні заходів безпеки під час проведення чемпіонату світу з футболу. Організатори заявили, що не блокуватимуть найбільш райони міста, як робили в ході чемпіонату світу. Замість цього вони збираються наповнити Ріо правоохоронцями. На Іграх Олімпіади до сфери безпеки буде залучено приблизно 85 тис. осіб — удвічі більше, ніж на Олімпіаді-2012 у Лондоні. Крім різних заходів безпеки, які раніше вже застосовувалися під час організації великих подій у Бразилії, буде розгорнуто інтегрований єдиний центр із боротьби з тероризмом.

Засоби масової інформації

Однією з вимог Міжнародного олімпійського комітету є надання міжнародній пресі можливості вільного висвітлення подій на Олімпійських іграх. Головний прес-центр Ігор розташований в районі Барра. Поруч із ним розміщений головний телецентр. Телевізійний мовний центр зможе одночасно вмістити 20 тис. журналістів з усього світу. Головний прес-центр працюватиме з 5 липня по 26 серпня 2016 р. Журналісти отримають право доступу до міжнародної зони Олімпійського селища, де спілкуватимуться з атлетами та братимуть інтерв'ю. Для відвідування житлової зони олімпійського селища передбачено два дні «відкритих дверей» для преси — 2 і 4 серпня 2016 р.

Федеративна Республіка Бразилія

Федеративна Республіка Бразилія — країна, повна контрастів, рукотворних пам'яток і рідкісного природного багатства. Вона розташована в Південній Америці.

Вважають, що назва країни походить від португальської назви дерева пау-бразіл, яке має цінну червону деревину. За іншою версією, назва країни походить із ірландської міфології від назви міфічного острова Бразіл в Атлантичному океані.

Охоплюючи значну площу у 8 515 767 км², Бразилія утримує першість за територією серед країн Південноамериканського континенту. Вона межує з усіма країнами цього континенту, за винятком Еквадору і Чилі. Вона межує з усіма країнами цього континенту, за винятком Еквадору і Чилі.

На території Бразилії виокремлюють 26 штатів і 1 федеральний (столичний) округ. Кожен штат поділено на муніципалітети, а ті, у свою чергу, — на округи. Із 1960 р. столиця Бразилії — м. Бразилія. Воно стало третьою столицею за всю історію країни після Салвадора і Ріо-де-Жанейро.

Бразилія має велику історичну спадщину. Вона була відкрита в 1500 р. португальським мореплавцем Педру Альваріусом Кабралом. У 1533 р. почалася її португальська колонізація, яка тривала декілька століть.

У 1888 р. в країні було скасовано рабство, а в 1889 р. — проголошено республіку. Наприкінці XIX — на початку XX ст. країна прийняла понад 5 млн європейських і японських мігрантів. У цей період значно зросла промисловість, відчутно розвинулися райони країни.

Сьогодні Бразилія — президентська республіка, головою виконавчої влади якої є президент. Будучи протягом декількох століть португальською колонією, це — єдина португаломовна країна на американському континенті.

Столиця Федеративної Республіки Бразилії — м. Бразилія. Воно розташоване в центральній частині країни на Бразильському плоскогір'ї на висоті 1000—1200 м над рівнем моря на березі водосховища Параноа. Місто було побудоване всього за чотири роки. Архітектори спланували його у вигляді птаха, у середині якого розташовуються адміністративні будівлі, на «носі» розміщена площа Трьох влад, а на «крилах» — житлові райони. По осі мегаполіса пролягає ультрасучасна магістраль, на якій майже немає перехресть. Визначними пам'ятками столиці є собор Метрополітана, Кафедральний собор, ботанічний сад, а також міський парк, де розміщені басейни з мінеральною водою. Місто занесене до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Клімат

Бразилія — країна зі спекотним кліматом. В Амазонії клімат вологий екваторіальний з великою кількістю опадів, в районі Гвіанського і Бразильського плоскогір'їв — субекваторіальний із посушливим періодом і з меншою кількістю опадів. У заболоченій місцевості Пантанал в центрі країни — субекваторіальний вологий з великими амплітудами крайніх температур. На північному сході плоскогір'я часті тривалі посухи. На сході — тропічний пасатний клімат, жаркий і вологий, а в районі Парани — яскраво виражений субтропічний. Отже, на території країни представлені три кліматичні зони: екваторіальна, тропічна і субтропічна.

Населення

За чисельністю населення — 202 657 млн — країна посідає п'яте місце у світі.

Етнічний склад Бразилії дуже строкатий, оскільки формувався під впливом трьох чинників: місцевих індіанських племен, переселенців з Європи та Азії, а також жителів Африки, завезених сюди колонізаторами як рабів.

Сьогодні за етнічними ознаками склад населення розподіляється наступним чином: 47 % — європеїдна раса, 43 % — змішана, 7 % — негроїдна, 0,58 % — монголоїдна раса, а також 0,28 % — місцеве населення — індіанці. Велику частку становлять метиси.

Особливостями характеру і менталітету бразильців є привітність, вони мають веселий і життєрадісний характер, а також відзначаються повною відсутністю обов'язковості і пунктуальності.

Мова

Португальська мова — єдина державна мова Бразилії. Нею розмовляє практично все населення і фактично тільки вона використовується в засобах масової інформації та діловодстві. На становлення бразильської португальської мови мали деякий вплив індіанські та африканські мови. У країні мова досить однорідна, проте регіональні діалекти мають відмінності.

Англійська мова — обов'язковий шкільний предмет, але дуже мало бразильців вільно володіють нею.

Релігія

Бразилію вважають найбільшою католицькою країною світу, оскільки 64,6 % її населення є парафіянами римо-католицької церкви. Проте в країні діє низка католицьких церков, які розірвали відносини з Римом. Найбільшою з таких організацій є Бразильська католицька апостольська церква. Ще 22,2 % бразильців — протестанти. Найбільшу протестантську конфесію країни становлять п'ятидесятники.

У країні також діють протестантські громади баптистів, адвентистів сьомого дня, лютерани. Чимало прихильників різних маргінальних християнських рухів, передусім, це Свідки Єгови.

Раби, вивезені з Африки, принесли до Бразилії африканські культи. Протягом століть вони перепліталися з католицизмом, спіритизмом і місцевими індіанськими віруваннями, перетворюючись на нові релігії. Найвідомішими афро-бразильськими культами є умбанда і кандомбле. 8 % бразильців вважають себе нерелігійними людьми.

Економіка

Бразилія — одна з найрозвиненіших країн Латинської Америки. На її частку припадає понад половина всіх промислових підприємств континенту. Вона має великі запаси високоякісних залізної і марганцевої руди, нафти, бокситів, руд кольорових металів, алмазів, урану, срібла тощо і тому однією з основних галузей промисловості є гірничовидобувна. Провідне місце належить видобутку залізної руди, марганцевих руд, міді і свинцю.

Науковий і технологічний розвиток країни разом із динамічним і різноманітним індустріальним сектором приваблює для іноземних підприємств: прямі інвестиції іноземного капіталу порівнянно з минулими десятиліттями значно зросли.

Країна регулярно здійснює торгівлю з понад ста країнами, 74 % вироблених товарів експортується. Головними партнерами є ЄС (26 %), США (24 %), Мексика та інші країни Латинської Америки (21 %), Азія (12 %). Одним із найбільш динамічних у торгівлі є так званий сектор торгівлі сільськогосподарськими продуктами, який протягом двох десятиліть утримував Бразилію в числі лідерів серед країн у цій галузі.

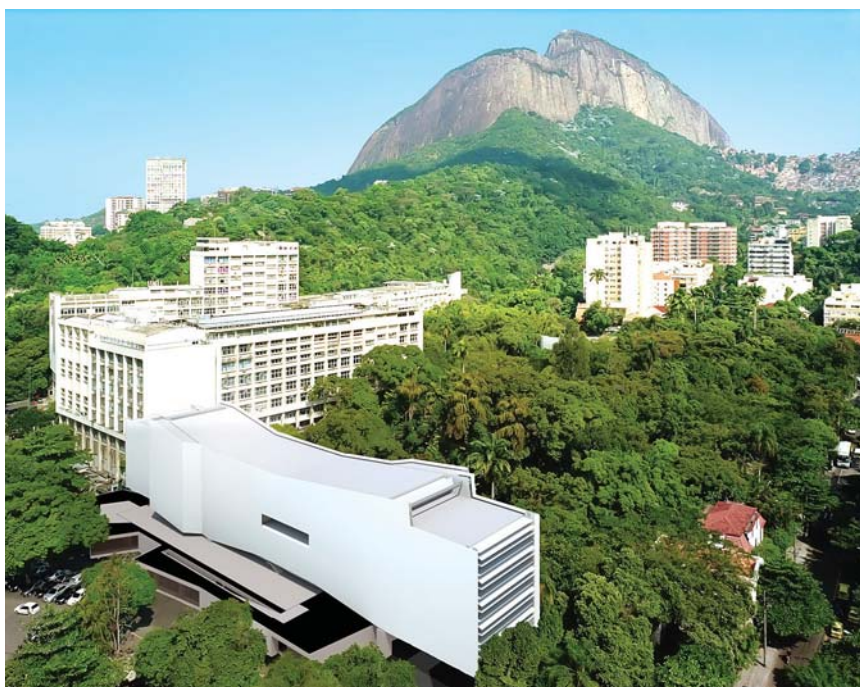
У Бразилії розвиваються технологічні проекти, пов'язані з військовою і космічною промисловістю, є Центр запуску космічних засобів. Бразилія стала єдиною країною в південній півкулі, яка організувала команду, відповідальну за будівництво Міжнародної космічної станції — ISS. Вона є першою капіталістичною країною, на території якої розміщувалися десять найбільших компаній з виробництва автомобілів, та посідає 15-те місце у світі за розвитком економіки. Сьогодні 74 % експорту країни складають повністю виготовлені товари та напівфабрикати.

Освіта

Освіта в Бразилії має кілька рівнів. Дошкільна — для дітей віком до 6 років — є необов'язковою. Шкільна (фундаментальна) освіта — обов'язкова для дітей віком 6—14 років. Вона охоплює 9 класів. У всіх школах країни обов'язково вивчають такі предмети: португальську мову, історію, географію, фізику, біологію та математику. Після фундаментальної здобувають середню освіту, яка продовжується три роки і необхідна для вступу до вищого навчального закладу.

Вища освіта в Бразилії не обов'язкова. У країні є і громадські, і приватні коледжі й університети. Навчання в громадських вищих навчальних закладах безкоштовне.

Найбільші вищі навчальні заклади розташовані в столиці, це два вищих державних навчальних заклади — Університет Бразилія, заснований у 1962 р., і Вища школа наук про здоров'я, відкрита в 2001 р., та приватні навчальні заклади — Католицький університет Бразилія, Університетський центр Бразилія й Університетський центр Федерального округу.

Культура

Культура Бразилії — це унікальний синтез трьох основних культур: європейської, принесеної португальськими колонізаторами, африканської, принесеної темношкірими рабами, й індіанської, що споконвіку існувала на цих землях. До них приєдналися традиції японських, німецьких, арабських й італійських іммігрантів. У результаті утворився ефектний сплав у кращих традиціях мультикультуралізму. Народ Бразилії свято шанує і зберігає культуру різних народностей, що населяють країну.

Безсумнівно, сильний вплив на формування архітектури, релігії, літератури, живопису та музики Бразилії здійснила Португалія. Архітектурний вигляд багатьох місць ніби скопійований з португальських міст. У формування сучасного архітектурного вигляду країни неоціненний внесок зробив уславлений архітектор Оскар Німейєр, який створив чимало новаторських архітектурних шедеврів у Бразилії, Ріо і Сан-Пауло.

Африканський слід простежується у різних формах і стилях культури країни. Це і різновид танцю-боротьби капоейри, і такі музичні напрями як самба, босса-нова, ламбада, і навіть кулінарія.

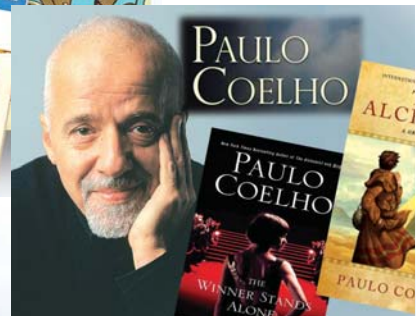
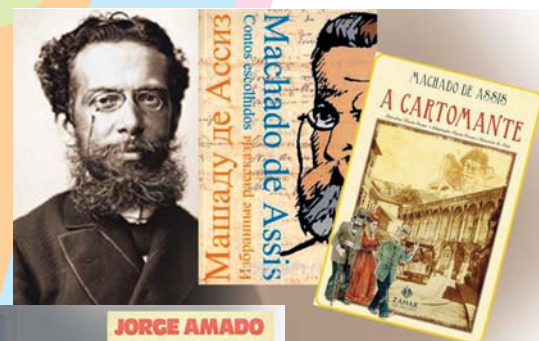
Індіанські традиції також здійснили великий вплив на культуру Бразилії. Передусім — це звичка спати в гамаках, щоб уникнути укусів змій. Фольклор та етнографія міцно закріпилися в культурній спадщині нації.

У музиці особливе місце належить самбі — головному бразильському танцю, який позначився на житті країни. Без її ритмів не відбувається жоден карнавал, де бразильці самовіддано змагаються у своїй майстерності.

Бразильська література є знаною в усьому світі. Найвідомішим письменником Бразилії минулого є Жоакім Машаду де Ассіс, який писав у дусі романтичного реалізму. Варто згадати і Жоржі Амаду — автора багатьох романів, в яких зображено життя на плантаціях какао. Твори популярного бразильського письменника Пауло Коельо видаються величезними тиражами і перекладені багатьма мовами світу.

Бразилія є однією з найбільш плідних країн Латинської Америки з виробництва телесеріалів, поступаючись хіба що Мексиці. Фабрику мрій телекомпанії «Глобо-Прожак» вважають найбільшим у світі виробником телесеріалів.

Живопис Бразилії має багату історію і великий потенціал на майбутнє. Художники Ді Кавалкансі і Портірані, які працювали над фасадом резиденції ООН в США, отримали світове визнання за свої талановиті роботи.

Спорт

Бразильці дотримуються активного способу життя, люблять проводити час на відкритому повітрі і підтримувати свою фізичну форму у належному стані. За наявності у країні океанського узбережжя протяжністю 7500 км не дивно, що фізична активність її жителів так чи інакше пов'язана з водою і пляжами, хоча є й інші можливості, у тому числі на відстані від океану.

Бразилія подарувала світові пляжний футбол, який народився на пляжах Ріо-де-Жанейро; футволей — поєднання елементів футболу і волейболу в грі на піску; бразильське джіу-джитсу — варіація японського дзюдо; різновид боротьби — вале-тудо; капоейру — бразильське національне бойове мистецтво, що поєднує елементи танцю, акробатики, гри у супроводі національної бразильської музики; бірібол — водна варіація волейболу.

Футбол — національний вид спорту Бразилії. Його люблять приблизно 80% бразильців. Також величезну популярність у країні отримали його різновиди: міні-футбол, пляжний футбол. Збірна Бразилії з футболу — п'ятиразовий чемпіон світу.

Жодна команда планети не досягла такого успіху. Бразилія знаменита такими футболістами, як Рональдо, Пеле, Жоржіньо, Рівеліно, Ромаріо, Зіко, Карлос Альберто, Рівалдо, Роберто Карлос, Гаррінча, Кака і Рональдіньо.

З огляду на специфічний клімат, у Бразилії дуже популярні літні види спорту: волейбол і пляжний волейбол, серфінг і кайтсерфінг.

Велику зацікавленість у бразильців викликає автоспорт. Ця країна дала «Формулі 1» таких чемпіонів світу: Айртона Сенну, Емерсона Фіттіпальді і Нельсона Піке.

Бразильська кухня

Мультикультуралізм Бразилії позначився на традиції національної кухні. Вона є складним поєднанням індіанських, португальських і африканських традицій з деяким домішком японських, арабських і італійських смаків. Але саме поєднання усіх зазначених вище гастрономій і створює неповторність справжньої бразильської кухні.

Не дивно, що в такій величезній країні як Бразилія кожен регіон і штат відрізняється своїм типом кухні, яка має притаманні тільки їй особливості.

В одних регіонах переважають африканські кулінарні тенденції, де індіанські, а де — суто європейські. Химерна мозаїка регіональних кухонь і створила неповторні смаки бразильської кулінарії.

Найбільш виразно африканська кулінарна спадщина проявляється в штаті Баїя. Для страв характерне змішування різних інгредієнтів з соком кокоса і пальмовою олією. Одна з найбільш типових народних страв цієї зони — мокека — екзотична суміш з морепродуктів, риби і кокосового молока з додаванням традиційного інгредієнта — масла денде.

Найпопулярніша народна страва, яку всюди продають на вулицях Баїї — акараже. Це кульки з горохового пюре з начинкою з креветок, обсмажені в пальмовій олії.

У північних штатах країни популярні такі страви, як гісадо-де-тортуга — тушковане м'ясо черепахи, тукупі — шматочки відвареної качки в соусі з кассави, мунгуза — кукурудзяні зерна з шматочками кокоса, зелені смажені банани.

На північному сході люблять такі страви: в'ялене м'ясо, омари в кокосовому молоці, креветки в різних варіаціях, особливо тушковані з травами, курча в арахісовому соусі з додаванням кешью і сушених креветок.

На заході популярні такі специфічні страви, як жакаре — м'ясо алігатора, і пан-ду-гуйжо — обсмажені кульки тіста з додаванням сиру.

Характерним для бразильських десертів є додавання в тісто тертого кокоса.

Традиційний національний напій — кава — став справжнім символом гостинності в Бразилії.

Визначні пам'ятки Бразилії

Статуя Христа-Спасителя в Ріо-де-Жанейро — символ Бразилії — є одним із нових семи чудес світу. Вона була споруджена у 1931 р. Висота монумента становить 38 м, маса — 1145 т, а розмах рук Христа — 30 м. Статуя Христа з розпростертими руками виглядає так, ніби він дає благословення, надихаючи всіх навколо.

Водоспад Ігуасу — одна з найвідоміших визначних пам'яток Бразилії — диво природи. Він розташований на кордоні між Бразилією й Аргентиною. Природна краса робить його одним із найвідоміших водоспадів світу. Підковоподібна форма, висота і потужні потоки води валять відвідувачів, зачаровують їх своєю видовищністю. Мальовничість навколишньої природи, контраст між ясно-синьою водою на зеленому тлі змушують забути про час і насолоджуватися творінням природи.

Бразильський карнавал щороку відкривається за 7 днів до Великодня у всіх містах Бразилії і славиться на весь світ. Він триває чотири доби, які перетворюються у суцільні веселощі, костюмовані дефіле і запальну самбу. Є різні школи танцю, котрі демонструють на мальовничому параді свої кращі постановки та найгарніші костюми.

Гора Цукрова голова в Ріо — одне з чудес, що створила природа, щоб показати нам свої можливості. Гора отримала таку назву тому, що дійсно схожа на традиційну форму сконцентрованого рафінованого цукру. На її вершину можна потрапити за кілька хвилин по канатній дорозі. Тут є оглядовий майданчик, з якого добре проглядаються пляжі, гори, статуя Христа-Спасителя, острови.

Тропічний ліс Амазонки охоплює декілька країн, але його найбільша частина розташована на території Бразилії — приблизно 60 %. Буяння рослинного світу вабить око своєю красою. Тут можна зустріти представників флори і фауни, яких не знайдеш більше ніде. Цей куточок планети ще не зруйнувала діяльність людини.

Копакабана — 4-кілометровий пляж у Ріо-де-Жанейро — один із найвідоміших у світі. Це місце збирає мільйони людей для щорічного святкування напередодні Нового року. На двох кінцях пляжу розташовані історичні форти, які підкреслюють чарівність цього місця.

**Національний парк Шапада
Діамантина** — територія, вкрита
печерами і дивними гірськими
утвореннями, кристалічними водними
озерами і предковічним зеленим лісом,

визнана Національним парком в 1980 р.
Екзотичні рослини і різні види тварин
роблять його неймовірним і бажаним для
всіх, хто цінує різноманітність і
унікальність природи.

Лагуна Родріго-де-Фрейтас

розташована на південному боці Ріо-де-
Жанейро, оточена відомими пляжами
Копакабана, Ботафого, Іпанема. Вид
красивої лагуни з двома островами в її
обох кінцях дійсно фантастичний.

Пантанал — велика територія, що
поширюється по центральній частині
континенту в Бразилії, Болівії і Парагваї.
Відома великою кількістю маленьких і
великих водойм, річок, які перетинають її
і наповнюють життям. Різноманітні птахи

знаходять прихисток у захопливому
різноманітті тропічних лісів, саван і
мальовничих пейзажів. Пантанал
сповнений життям особливо в сезон
дощів, але навіть у посушливий сезон тут
залишаються повноводні водойми, які
дають життя незліченній кількості тварин.

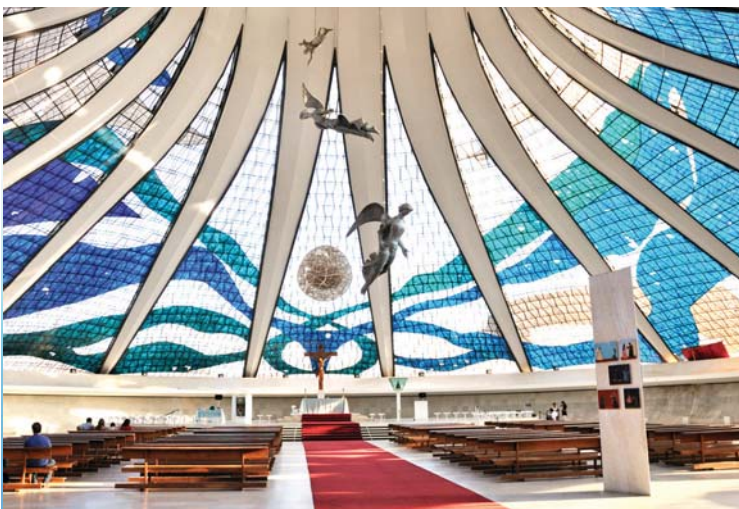

Національний парк Емас

розміщується в центральній частині савани Хайленд. Його флора характерна для лісистих саван. Тут можна зустріти круглі крони найвищої у світі пальми бабассу, які досягають 75 м у висоту. У заповіднику навдивовижу багата фауна, у ньому живуть великий мурахойд, гривастий вовк і броненосець — тварина, яка має панцир. У парку багато великих лисиць, бразильських дикобразів, ягуарів, чагарникових собак, оцелотів і тамаринів.

Кафедральний собор Бразилії —

символ Бразилії — неймовірна будівля, спроектована Оскаром Німейєром. Збудований у 1970 р., він став місцем розташування митрополії Бразилії. Собор побудовано з 16 бетонних стовпів, кожен з яких важить 90 т! Дах зроблено зі скла так, щоб сонячне світло могло проникати всередину. Краса статуй та скульптур змушує відвідувачів затримувати подих. Бразильський собор — один із найнезвичайніших соборів світу.

Ріо-де-Жанейро

Ріо-де-Жанейро — одне із найбільших міст Бразилії, за своїми масштабами поступається лише Сан-Паулу. Воно розташоване на узбережжі Атлантичного океану, вздовж бухти Гуанабара, оточеної гранітними скелями і мальовничими пагорбами. Набережні і вулиці міста буквально потопають у соковитій зелені екзотичних рослин. Ріо-де-Жанейро заслужено вважають одним із найкрасивіших міст світу.

Своєю поетичною назвою воно зобов'язане помилці португальських мореплавців, які 1 січня 1502 р. відкрили затоку Гуанабара. Мандрівники прийняли затоку за гирло річки і назвали його Ріо-де-Жанейро, що в перекладі означає «січнева річка». 1 березня 1565 р. на цьому місці було засновано військовий

форт під назвою Сан-Себастьян де Ріо-де-Жанейро. У 1763 р. місто стало столицею Бразилії і утримувало цей статус майже два століття.

Сьогодні Ріо-де-Жанейро — один із найважливіших промислових, фінансових і культурних центрів країни. У ньому мешкає понад 6 млн людей, це друге за кількістю населення місто Бразилії після Сан-Паулу. Тут розвинені машинобудування, суднобудування, хімічна, нафтова, фармацевтична, деревообробна промисловість, розміщені алмазообробні фабрики.

Ріо-де-Жанейро — потужний транспортний вузол країни, морський порт міста приймає величезну кількість вантажних і пасажирських суден з різних країн, крім цього в місті розташовані три залізничні вокзали і два великих пасажирських аеропорти.

Аеропорти Ріо-де-Жанейро

Аеропорт Сантус-Дюмон

розташований на березі затоки Гуанабара лише за декілька кварталів від центра міста. Він здійснює, в основному, перевезення всередині країни.

Міжнародний аеропорт Галеан —

головний аеропорт Ріо-де-Жанейро, розміщений в 20 км від центру міста. У ньому два термінали у формі півеліпса з 12 телетрапами. Аеропорт обслуговує до 7,5 млн пасажирів на рік. Повітряні ворота міста з 1999 р. носять ім'я Антоніу Карлоса Жобіма — бразильського композитора, співака, піаніста і гітариста.

Транспорт

Єдина можливість сухопутної подорожі територією Бразилії — автомобільний транспорт, оскільки в країні не існує пасажирських поїздів, їхню роль виконують автобуси. Електропоїзди існують тільки у великих мегаполісах і зв'язують їх із прилеглими містами. Прикладом цього є Центральний вокзал Бразилії, що розташований у Ріо-де-Жанейро.

Метро Ріо-де-Жанейро має дві лінії: одна (зелена) пролягає з Ботафого (Південна зона) в Павун (Північна зона), друга (помаранчева) — з Іпанеми (Південна зона) в Тіжука (Північна зона). Протяжність ліній 48 км, кількість станцій — 35. Метро Ріо — друга найбільша мережа метро в Бразилії, щодня перевозить близько 1,1 млн пасажирів. Є як підземні, так і наземні станції.

Автобуси Ріо-де-Жанейро всі однакові: білого кольору, з гербом міста і написом «Місто Ріо-де-Жанейро». Вони «славляться» своєю швидкістю: у місті жартують, що всі водії автобусів — невдалі гонщики Формули-1. Існують так звані швидкі автобусні коридори, і тому на автобусі часто можна дійти набагато швидше, ніж на авто або таксі. У бразильських автобусах місця для інвалідів, пасажирів з дітьми та людей похилого віку обтягнуті матеріалом жовтого кольору.

Морський порт

Ріо-де-Жанейро — великий порт Бразилії і головна військово-морська база, що розташована біля входу до бухти Гуанабара. Загальна площа порту 77 км². Глибина біля входу сягає 12,1—15,6 м, а довжина причалів — 10 км з глибиною 6—12 м. Великі судна розвантажуються за допомогою ліхтерів на рейді глибиною до 20 м. У порту одночасно можуть обслуговувати до 50 суден. Усі причали обладнані кранами. Через порт Ріо-де-Жанейро імпортують нафту і нафтопродукти, вугілля, зерно, кольорові метали, хімікати, цемент, промислові вироби, автомобілі; експортують: залізну руду, алмази, бавовну, чавун, каву, м'ясні консерви. Обсяг морських вантажоперевезень, що здійснюються через порт, становить 22 млн т.

Церква Святої Лусії споруджена у 1732 р. Знаменита природним фонтаном, воду якого вважають цілющою.

Акведук Каріока — оригінальний міст, розташований у самому серці міста. Його колоніальний архітектурний стиль характеризується двома рівнями арок. У XVIII ст. акведук використовувався для постачання прісної води в місто. З кінця XIX ст. арки водопроводу слугують мостом для популярного трамваю Святої Терези, який з'єднує центр міста з районом Санта-Тереза.

Культурно-історичні пам'ятки Ріо-де-Жанейро

Самбадром — вулиця, призначена для проведення вуличних процесій, карнавалів самби та інших масштабних дійств. Її створено в 1984 р. Під час традиційного бразильського карнавалу щоночі Самбадромом крокує 6 шкіл, у кожній з яких налічується до 4—6 тис. осіб. Загальна ж кількість шкіл — 24, 12 з яких називають елітними (перша ліга), а 12 — початківцями. Під час ходи кожна школа намагається відтворити певну композицію, танцюючи самбу. Зазвичай карнавал триває 4 ночі з 21.00 до світанку. У першу і другу ніч карнавалу на Самбадромі виступають школи другої ліги, а потім — першої. Після підрахунку голосів журі в Попільну Середу і виявлення переможців відбувається парад чемпіонів, в якому беруть участь найкращі школи.

Церква Богородиці Лампедоса

названа на честь острова Лампедуза в Середземному морі, де, за легендою, відбулося явлення Пресвятої Богородиці. Під впливом мексиканської архітектурної школи храм спорудили в неокласичному стилі 1929 р. на місці старої будівлі XVIII ст.

Пам'ятник Жуану VI, другому королю Об'єднаного королівства Португалії й Бразилії, який у 1825 р. визнав незалежність країни. Кінну статую у 1965 р. місту подарував уряд Португалії.

Імператорський палац звели у стилі барокко 1743 р. для резиденції губернатора колонії. Палац у різні роки був резиденцією короля Жуана VI, бразильських монархів Педру I та Педру II. Нині — це культурний центр і музей.

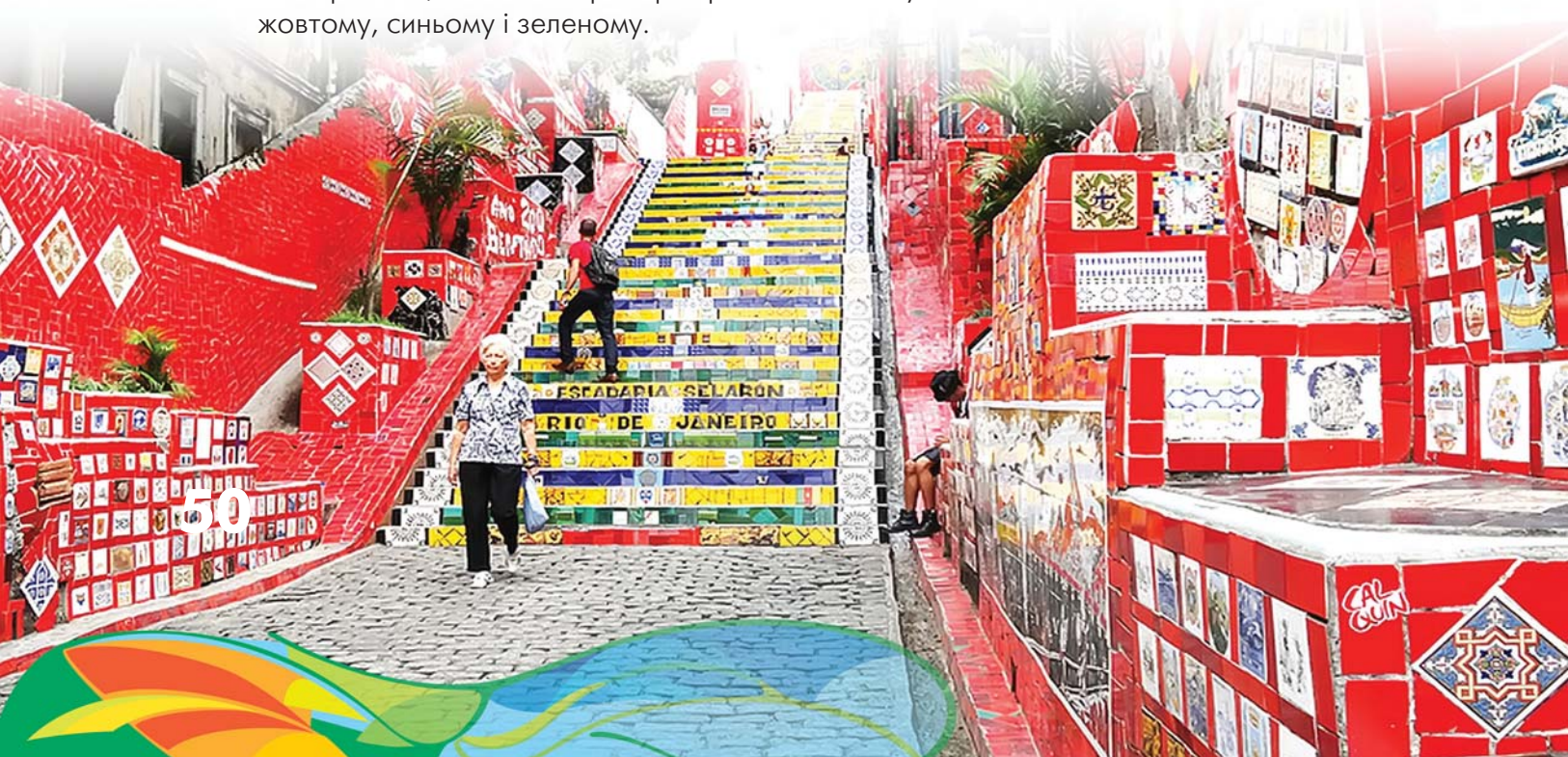

Кафедральний собор Святого Себастьяна побудований у стилі модерн за проектом архітектора Едгара Фонсеки в 1964—1979 рр. Споруджений на честь Святого Себастьяна — покровителя міста. Будівля має конічну форму з внутрішнім діаметром 96 м і зовнішнім 106 м. Його висота — 75 м. Довжина прямокутних вітражів 64 м. У середині собору одночасно можуть перебувати до 20 000 осіб.

Сходи Селарона складаються з 215 сходинок, які ведуть до монастиря Святої Терези. Сходи декоровані настільки вигадливо, що розглядати їх можна годинами: тут і візерунки, і написи, і логотипи, і пейзажі, і портрети. Всю цю чарівність створював протягом 20 років чилійський художник Хорхе Селарон, який жив по сусідству. Вважають, що художник присвятив свою роботу народіві Бразилії, тому мозаїка витримана в кольорах національного прапора країни — жовтому, синьому і зеленому.

Національна бібліотека Бразилії заснована 1810 р. Це найбільша бібліотека в Латинській Америці і сьома за величиною — у світі. Нині в ній зберігається понад 9 млн книг, періодичних видань, ікон, музичних записів. Тут можна знайти зразки всіх видань, надрукованих у країні, але найбільшою цінністю є велика колекція старовинних книг, карт і манускриптів, що датуються періодом португальського панування.

Палацово-парковий комплекс

Кінта-да-Боа-Віста об'єднує палац Сан-Крістован, парк і зоопарк. У 1803 р. на території імператорської резиденції на вершині гори багатий португалець Еліаш Антоніу Лопеш побудував особняк. П'ять років по тому власник подарував свій маєток португальському принцу, відтоді будівлю стали називати Палацом Сан-Крістован.

З 1818 р. в палаці розташовується Національний музей Бразилії. У стінах будівлі розміщується одна з найбільших наукових бібліотек у Ріо-де-Жанейро.

Національний історичний музей

було відкрито у 1922 р. Лише два десятиліття знадобилося, щоб музей здобув всесвітню популярність. Тут зібрано понад 280 000 експонатів з історії не лише Ріо-де-Жанейро і Бразилії, а й Південної Америки, які перетворили музей у великий історичний і просвітницький центр світового рівня. Музейна бібліотека пишається книгами і рукописами, окремі з яких датуються XV ст. Загальний бібліотечний фонд становить понад 100 000 книжкових томів, окремих документів і фотографій.

Міст Ріо-Нітерой

з'єднує муніципалітети Ріо-де-Жанейро і Нітерой через затоку Гуанабара. Його будівництво розпочалося в 1968 р. а рух по мосту було відкрито у 1974 р. Міст — найдовший і найвищий у країні: його довжина — 13 290 м, у тому числі над водою — 8 836 м. Висота в центрі мосту сягає 72 м. Нині за добу міст перетинає приблизно 140 тис. одиниць транспорту. Міст носить ім'я колишнього президента Бразилії Артура да Коста-і-Сілви.

Національний парк Тіжука — найбільший у світі ліс, розташований всередині міста. Він охоплює площу 32 км². Парк є своєрідним заповідником, де можна побачити безліч рослин і тварин, що мешкають тільки в тропічному кліматі. Тіжука — один із небагатьох лісів, який не було вирубано в Бразилії під час активного висаджування кави. У парку Тіжука розташовуються головні визначні пам'ятки і символи Ріо — Статуя Христа і Корковаду, водоспади Каскатінья, і великий мармуровий стіл, відомий як «Стіл імператора». У 1961 р. Тіжуку було оголошено національним парком.

Музей сучасного мистецтва схожий на білу «літаючу тарілку» з підвішеним у повітрі входом. Його побудовано за проектом архітектора Оскара Німейєра. Картини, розміщені по внутрішньому колу всередині споруди, і скошені вікна, що обрамовують будівлю по зовнішньому колу, дозволили втілити задуми творців музею, які прагнули, щоб твори сучасних художників і краєвиди околиці Ріо гармонійно доповнювали одне одного.

Парк Енріке Ларе розташований біля підніжжя гори Корковаду. Площа всієї його території становить приблизно 52 га. Вона вкрита величезною кількістю видів тропічних дерев. На його території багато маленьких озер. Нещодавно цей парк внесли до списку Національного інституту історичної та мистецької спадщини.

Музей образотворчих мистецтв було відкрито у 1938 р. Він належить до найвизначніших музеїв бразильського мистецтва. У його фондах зберігається понад 16 000 творів мистецтва, від часів Середньовіччя до сьогодення. Найбільшою є колекція живопису і скульптури XIX ст. У 1973 р. музей було занесено до бразильського списку культурної спадщини.

Міський театр Ріо-де-Жанейро —

театр опери та балету побудований в 1907 р. у стилі неоренесансу, що загалом нагадує будівлю Опери Гарньє в Парижі. Інтер'єр театру прикрашають скульптури Енріке Бернарделлі і живописні роботи Родолфо Амоеду і Елісеу Вісконті. Дах споруди увінчує скляний купол із золотим орлом. Розправлені крила птаха сягають у розмаху шести метрів. Глядацька зала театру вміщує 2357 осіб.

Палац Катете до 1960 р. слугував

штаб-квартирою верховної влади країни. Він є одним із прикладів неокласичної архітектури Бразилії. У 1960 р. у палаці було відкрито музей і бібліотеку, яка містить приблизно 10 000 книг і публікацій з суспільних наук та історії Бразилії. Тут зберігаються рідкісні книги з мистецтва і колекція робіт видатних бразильських художників.

Церква Канделарія. За легендою, у XVII ст. морська буря майже потопила корабель «Candelaria», на якому пливли двоє іспанців. Вони заприсяглися побудувати храм, якщо будуть врятовані. У 1609 р. в Ріо-де-Жанейро вцілілі іспанці звели маленьку каплицю. У 1710 р. каплиця перетворилася на повноцінну парафію. Оздоблення і розписи храму виконували різні бразильські і європейські художники. Церква Канделарія — одна із головних пам'яток колоніальної архітектури Бразилії.

Музей майбутнього.

Дизайн музею зародився під впливом місцевої сучасної культури, а сам проект був замислений як інноваційний культурно-науковий простір для дослідження майбутнього планети.

Команда України на Іграх XXXI Олімпіади

Національний олімпійський комітет України отримав запрошення від Міжнародного олімпійського комітету взяти участь в Іграх XXXI Олімпіади, які відбудуться в Ріо-де-Жанейро (Бразилія) з 5 по 21 серпня 2016 р., і прийняв його на засіданні виконавчого комітету.

Президент НОК України Сергій Бубка підписав офіційний документ, що підтверджує участь України в Іграх XXXI Олімпіади.

У Ріо-де-Жанейро національна збірна команда України вшосте виступатиме на Іграх Олімпіад. Її представлятиме Національний олімпійський комітет України на чолі з президентом Сергієм Бубкою.

**Бажаємо нашим
атлетам вдалих
стартів і переможних
фінішів на
Іграх XXXI
Олімпіади!**

Перевір себе

Емблема

Емблема Ігор XXXI Олімпіади 2016 р. у Ріо-де-Жанейро розроблена бразильською дизайнерською студією «Tatil Design».

- ✓ Які основні елементи увійшли до композиції емблеми Ігор XXXI Олімпіади?
- ✓ Створи свою емблему Ігор XXXI Олімпіади.

Rio 2016

Піктограми

У спортивних змаганнях високого рівня піктограми є мовою, зрозумілою всім людям. Вони використовуються для ідентифікації олімпійських видів спорту і допомагають глядачам знайти інформацію про них. В основу створення піктограм покладено зображення на давньогрецьких вазах.

✓ На малюнку зображені піктограми видів спорту, що належать до програми Ігор XXXI Олімпіади. Знайди піктограми зазначених видів спорту.

- ✓ Баскетбол
- ✓ Гандбол
- ✓ Плавання
- ✓ Велосипедний спорт
- ✓ Сучасне п'ятиборство
- ✓ Легка атлетика
- ✓ Гольф
- ✓ Вітрильний спорт
- ✓ Бокс
- ✓ Боротьба
- ✓ Стрибки на батуті
- ✓ Важка атлетика
- ✓ Футбол
- ✓ Волейбол
- ✓ Веслування академічне
- ✓ Гімнастика спортивна
- ✓ Гімнастика художня
- ✓ Фехтування

✓ Укажи нові види спорту, які увійшли до програми Ігор XXXI Олімпіади.

✓ Намалюй піктограми, які позначають чотири твої улюблені види спорту.

У класі проведіть «круглий стіл» «Знайомимось із видами спорту, що увійшли до програми Ігор XXXI Олімпіади». Які види спорту тобі не відомі? Спробуй знайти про них інформацію (через засоби масової інформації, мережу Інтернет, спеціальну літературу).

Естафета олімпійського вогню

Перед відкриттям Олімпійських ігор олімпійський вогонь запалюють в Олімпії (Греція) — місті проведення стародавніх Олімпійських ігор. Тисячі бігунів переносять його за допомогою смолоскипа до олімпійського стадіону міста-організатора. Ця традиція символізує добру волю і єдність націй. На шляху до стадіону вогонь не повинен згасати. Естафета олімпійського вогню Ігор XXXI Олімпіади проляже тільки територією Бразилії. Для кожних Олімпійських ігор створюють новий смолоскип, який відповідає традиціям країни, що проводить змагання.

✓ Простеж шлях олімпійського вогню від Олімпії до Ріо-де-Жанейро. Визнач довжину смолоскипової естафети на території Бразилії.

✓ Перед тобою смолоскип Ігор XXXI Олімпіади. Уважно розглянь його. Опиши форму, яку він має, кольори та матеріали, з яких його виготовлено.

Форма	Кольори	Матеріали

✓ Смолоскип Ігор XXXI Олімпіади має чотири рівні. Що символізує кожний із них?

✓ Чому смолоскип має саме таку форму? Намалюй свій варіант смолоскипа.

Талісман

Вінісіус і Том — талісмани Олімпійських та Паралімпійських ігор 2016 р. у Ріо-де-Жанейро.

Уважно розглянь олімпійські талісмани. Згадай і запиши, що уособлює кожен із них.

Намалюй свій варіант талісману і дай йому ім'я.

✓ Напиши привітання олімпійцям України, яке міг би передати їм твій талісман.

Федеративна Республіка Бразилія

✓ Федеративна Республіка Бразилія — країна, повна контрастів, рукотворних пам'яток і рідкісного природного розмаїття. На якому континенті вона розташована?

✓ Яке місто є столицею Бразилії? Згадай, у вигляді чого архітектори спланували це місто.

✓ Яка з історичних пам'яток Бразилії тобі сподобалась найбільше і чому?

✓ Згадай і запиши, чому Ріо-де-Жанейро має цю назву?

✓ Знайди на карті м. Ріо-де-Жанейро, де будуть проводити Ігри XXXI Олімпіади, і визнач відстань до нього від населеного пункту, де ти мешкаєш.

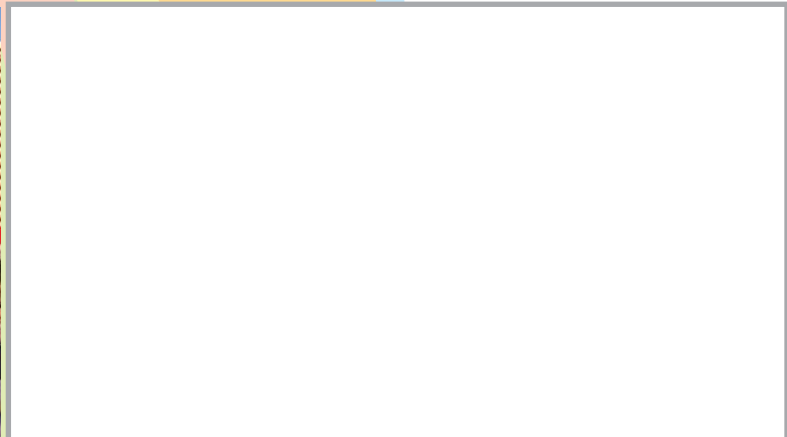
✓ Яка з історичних пам'яток Ріо-де-Жанейро тобі сподобалась найбільше і чому?

У класі проведіть заочну екскурсію «Визначними місцями Бразилії».

Олімпійське селище

Під час проведення Олімпійських ігор спортсмени і тренери мешкають в Олімпійському селищі, що спеціально споруджують і облаштовують. Уперше Олімпійське селище було збудоване на Іграх XI Олімпіади, що відбувались у Берліні 1936 р.

✓ Уяви себе архітектором, якому випала честь створити проект Олімпійського селища для учасників Ігор XXXI Олімпіади? Яким би ти його зробив? Намалюй його.

Олімпійські об'єкти

Для успішного проведення Ігор XXXI Олімпіади визначено низку спортивних об'єктів, які прийматимуть змагання.

✓ Для проведення церемоній відкриття Ігор XXXI Олімпіади визначено головну спортивну арену. Яку назву вона має?

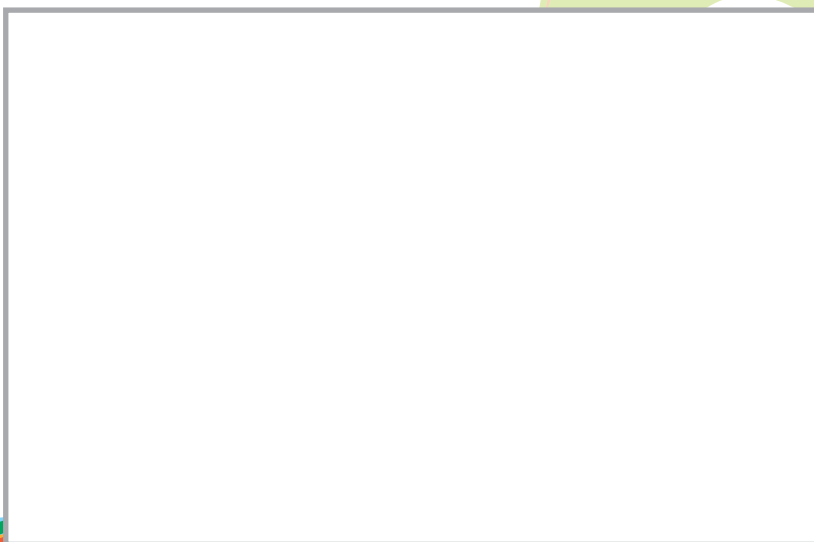
Стадіон Маракана

Самбадром

Парк Фламенго

✓ Якою ти уявляєш головну спортивну арену Ігор XXXI Олімпіади? Намалюй ескіз цього спортивного об'єкта.

Вимоги до організаторів Ігор

Міжнародний олімпійський комітет ставить високі вимоги до умов проведення Олімпійських ігор.

✓ Згадай і запиши вимоги до міста, яке претендує на право проведення Олімпійських ігор.

✓ Назви головні причини забруднення довкілля під час проведення Олімпійських ігор.

У класі проведіть «круглий стіл» «Довкілля — наша спільна турбота». Порадьтеся, що ви можете зробити для оздоровлення довкілля.

✓ З якими проблемами зіткнулися організатори Ігор XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро?

Делегація України на Іграх XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро

Делегацію атлетів України в Ріо-де-Жанейро
представляє Національний олімпійський комітет України.

✓ Хто очолює олімпійську збірну команду України?

✓ У яких видах спорту, на твою думку, українські атлети можуть здобути олімпійські медалі? Запиши ці види, а під час Олімпійських ігор перевір своє передбачення.

✓ Намалюй портрет свого улюбленого спортсмена і напиши, в якому виді спорту він змагається.

Подальші дослідження та їхнє обговорення

Уявіть, що Ігри XXXI Олімпіади проводять у нашій країні.

- ✓ Розподіліться на групи і в них проведіть роботу з підготовки ескізів:

**емблеми і гасла;
смолоскипа;
талісмана;
медалі;
форми учасників естафети олімпійського вогню;
спортивних споруд;
плану маршруту олімпійського вогню.**

- ✓ Влаштуйте конкурс на найкращий проект організації Ігор Олімпіади. Підсумки конкурсу та нагородження переможців проведіть на виставці-презентації проектів.

ПІДБИЙТЕ ПІДСУМКИ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ.

У групах обговоріть та визначте:

- ✓ Які символи було використано під час підготовки і проведення Ігор?
- ✓ З якими країнами межує Бразилія?
- ✓ Яка чисельність населення Бразилії?
- ✓ Які кольори є головними для Бразилії?
- ✓ Якою мовою спілкується населення Бразилії?
- ✓ Знайдіть на карті м. Ріо-де-Жанейро і визначте шлях, яким до нього можна дістатись від вашого населеного пункту.
- ✓ Що символізує кольорова гама талісманів Ігор XXXI Олімпіади та Паралімпійських ігор 2016 р.?
- ✓ Які історично-культурні споруди Бразилії вам більше сподобались? Чим вони вас вразили?
- ✓ Якою є освіта в Бразилії?
- ✓ Які види спорту популярні серед населення Бразилії?
- ✓ Який клімат в Бразилії?
- ✓ Які традиційні страви бразильської кухні вам відомі?

Після обговорення у групах проведіть загальний захід «Ігри XXXI Олімпіади. Ріо-де-Жанейро—2016», на якому кожна група презентує свої відповіді-дослідження. У межах заходу проведіть міні-турніри з видів спорту, що належать до програми Ігор (за вашим вибором). Після нагородження переможців влаштуйте офіційний прийом із дотриманням відповідного етикету та урочистим обідом зі страв бразильської кухні, що ви приготуєте самі. На захід запросіть видатних спортсменів вашого міста, своїх учителів та батьків.